

Summary

Vygovskyy A. I. Netting in private law: legal nature and problem aspects of application. – Article.

The article deals with the issues of legal nature of netting in its comparison with set-off. Classification of types of netting used in international financial transactions is presented in the article. Main problems arising in respect of close-out netting are determined. The article provides a brief outline of the UNIDROIT Principles 2013 on the Operation of Close-Out Netting Provisions.

Key words: netting, set-off, financial transaction, bankruptcy, close-out netting.

УДК 347.788

А. В. Кирилюк

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Постановка проблеми. Сучасний світ переживає фундаментальні й динамічні зміни, пов'язані з бурхливим розвитком новітніх інформаційних технологій. В економіках розвинених держав світу з кожним роком збільшується питома вага галузей виробництва інтелектуальних продуктів, зокрема об'єктів авторського права. В Україні на державному рівні проголошено стратегічний курс на формування інтелектуально орієнтованої економіки, зокрема збільшення обсягів надання високотехнологічних послуг. Це підвищує роль авторського права як галузі, що забезпечує правову охорону результатів творчої діяльності. Разом із тим стрімкий розвиток інформаційних технологій у світі загострив існуючі та виявив нові проблеми в авторському праві – проблеми охорони авторських прав у цифрових мережах, недопущення обходу технічних засобів захисту авторського права, притягнення осіб до відповідальності за порушення авторських прав, які вимагають негайного вирішення.

Стан дослідження проблеми. Ця тематика досліджується в працях вітчизняних та зарубіжних учених-юристів Ю.Л. Бошицького, О.В. Дзери, О.А. Підпригори, З.В. Ромовської, Я.М. Шевченко, Ю.С. Шемшученка, М.І. Штефана та інших. Науково-дослідницька база цієї тематики є досить великою, проте, враховуючи велику швидкість розвитку сучасних технологій, постійно потребує оновлення та розширення.

Виклад основних положень. Цивільно-правова відповідальність є одним із видів юридичної відповідальності, яка наділена низкою ознак, притаманних саме юридичній відповідальності в цілому. Спільним для всіх видів юридичної відповідальності є те, що до порушника чужих прав застосовуються санкції.

Цивільно-правова відповідальність полягає або в позбавленні особи певного суб'єктивного права, або в накладенні на неї додаткових юридичних обов'язків поза еквівалентних обов'язків майнового характеру.

У цивілістичній науці існує досить багато точок зору щодо самого визначення поняття цивільно-правової відповідальності. Досить часто поняття відповідальності ототожнюється з такими поняттями, як примус, обов'язок, негативні наслідки, санкція тощо.

Один із відомих цивілістів В.А. Тарханов розглядає цивільно-правову відповідальність як обов'язок особи давати звіт про свої дії [1, с. 10]. Досить

важко погодитися з цією позицією, оскільки обов'язок звітувати існує й тоді, коли поведінка людини є правомірною, тому немає місця для її відповідальності, яка настає лише за вчинення відповідних правопорушень.

Однак найбільш повне й правильне відображення сутності поняття відповідальності, запропоноване дослідником В.П. Грибановим, згідно з визначення якого під цивільно-правовою відповідальністю розуміється застосування до правопорушника заходів цивільно-правової відповідальності в разі порушення ним суб'єктивних цивільних прав та обов'язків інших учасників цивільних відносин, у результаті чого порушник понесе додаткові майнові втрати [2, с. 5].

Досить часто цивільно-правову відповідальність визначають як обов'язок правопорушника нести передбачені нормами права негативні наслідки за вчинене правопорушення, які виражаються в позбавленні правопорушника майнових прав (благ) [3, с. 72]. На нашу думку, це звужений погляд на цивільно-правову відповідальність, який не передбачає примусового характеру відповідальності.

З іншого боку, цивільно-правову відповідальність також часто визначають як захід державного примусу або санкцію за правопорушення. У найбільш загальному вигляді цю позицію можна сформулювати так: цивільно-правова відповідальність – це санкції (реалізація санкцій) за порушення цивільного законодавства [4, с. 97].

Цивільно-правовій відповідальності більшою мірою відповідає категорія зобов'язання в охоронному правовому відношенні, яке виникає вже після порушення договору або після заподіяння шкоди. Такий висновок підтверджує ч. 3 ст. 14 Цивільного кодексу (далі – ЦК) України, відповідно до якої виконання цивільних обов'язків забезпечується засобами заохочення та відповідальністю, які встановлені договором або актом цивільного законодавства.

Отже, цивільно-правова відповідальність настає в таких випадках: 1) за наявності правопорушення, яке виникає внаслідок порушення договору або після спричинення шкоди; 2) якщо є санкцією за правопорушення, яка сформульована в цивільному законодавстві; 3) якщо забезпечена державним примусом; 4) якщо представляє собою негативні наслідки у вигляді позбавлення суб'єктивних цивільних прав або покладення нових чи додаткових цивільно-правових обов'язків.

Таким чином, повністю відображає сутність юридичної відповідальності взагалі та цивільно-правової відповідальності зокрема думка про те, що вона є застосуванням до правопорушника передбаченого санкцією правової норми примусового заходу [5, с. 73]. Слід додати, що юридична відповідальність, як і відповідальність в цілому, обов'язково передбачає державний, а отже, і суспільний осуд порушника, який висловлює докір йому за порушення норм, установлених державою, і дозволяє відмежувати відповідальність від інших випадків настання несприятливих наслідків.

Тому слід погодитися з думкою про те, що відповідальність у цивільному праві визначається як правовідношення, яке виникає за порушення обов'язку, встановленого законом або договором, яке виражається у формі невиконаних майнових наслідків для порушника у результаті засудження винної поведінки, настання якого забезпечується державним примусом.

Однак слід відрізнити цивільно-правову відповідальність від заходів захисту, які мають різну правову природу. Ми згодні з Е.О. Харитоновим щодо того, що за-

ходи захисту також є примусово реалізованими санкціями, що можуть створити негативні для особи наслідки, проте не пов'язані із засудженням його поведінки. Тому, як вказує Т.С. Ківалова, не кожне відшкодування шкоди є за своїм характером заходом цивільно-правової відповідальності [6, с. 185].

Таким чином, у цивільному праві в разі порушення прав та обов'язків (правопорушення) можуть застосовуватися дві групи санкцій: пов'язані із засудженням із боку держави й суспільства та не пов'язані з ним.

Завданням цивільно-правових засобів є надання компенсації за шкоду, завдану порушенням; розпорядження відповідними контрафактними копіями, які використовувалися з метою протиправної діяльності; видача судового припису про заборону вчинення подальших порушень.

За законодавством України доведення факту порушення авторських прав спирається на сукупність юридичних фактів. Важлива роль у цьому належить саме доказам у справах про порушення авторських прав, особливо якщо мова йде про Інтернет як місце вчинення цього протиправного діяння.

Під предметом доказування розуміють сукупність юридичних фактів, які необхідно встановити для вирішення справи по суті.

За загальним правилом, чинним українським законодавством передбачено основні види позовів на випадок порушення авторських прав:

- про поновлення порушених прав та (або) припинення дій, що порушують авторське право особи чи створюють загрозу такого порушення;
- про відшкодування збитків (матеріальної шкоди), включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права, або виплату таким порушником компенсацій;
- про відшкодування моральної (немайнової) шкоди [7].

Згідно зі ст. 432 Цивільного кодексу України кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності відповідно до ст. 16 цього Кодексу [8].

Згідно з приписами ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» суд має право постановити рішення чи ухвалу про таке:

- а) відшкодування моральної (немайнової) шкоди, завданої порушенням авторського права та (або) суміжних прав, із визначенням розміру відшкодування;
- б) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права та (або) суміжних прав;
- в) стягнення з порушника авторського права та (або) суміжних прав доходу, отриманого внаслідок порушення;
- г) виплату компенсації, що визначається судом, у розмірі від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат замість відшкодування збитків або стягнення доходу;
- д) заборону опублікування творів, їх виконань чи постановок, випуску примірників фонограм, відеограм, їх сповіщення, припинення їх розповсюдження, вилучення (конфіскацію) контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм чи програм мовлення та обладнання й матеріалів, призначених для їх виготовлення й відтворення, публікацію в пресі інформації про допущене порушення тощо, якщо в ході судового розгляду буде доведено факт порушення авторського

права та (або) суміжних прав або факт наявності дій, що створюють загрозу порушення цих прав;

е) вимагати від осіб, які порушують авторське право та (або) суміжні права позивача, інформацію про третіх осіб, задіяних у виробництві та розповсюдженні контрафактних примірників творів та об'єктів суміжних прав, засобів обходу технічних засобів, а також про канали розповсюдження.

Під час визначення розмірів збитків, які мають бути відшкодовані особі, права якої порушено, а також для відшкодування моральної (немайнової) шкоди суд зобов'язаний виходити із суті порушення, майнової й моральної шкоди, завданої особі, яка має авторське право та (або) суміжні права, а також із можливого доходу, який могла б одержати ця особа. У розмір збитків, завданих особі, права якої порушено, додатково можуть бути включені судові витрати, понесені цією особою, а також витрати, пов'язані з оплатою допомоги адвоката.

На нашу думку, потребує прискіпливої уваги норма абз. 2 п. «е» ч. 2 ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Ця норма встановлює правила визначення розмірів збитків та компенсації за завдання моральної шкоди під час порушення авторських прав. Зокрема, зазначається, що до розміру збитків, завданих особі, права якої порушено, додатково можуть бути включені судові витрати, понесені цією особою, а також витрати, пов'язані з оплатою допомоги адвоката. Деякі вітчизняні дослідники, зокрема О.А. Підпригора, також включають до реальних збитків указані витрати [9, с. 167].

Найбільший науковий інтерес викликає такий вид судового захисту авторських прав у мережі Інтернет, як позов про виплату компенсації, про що йдеться в п. 9 ч. 2 ст. 16 ЦК України. У випадку подання уповноваженою особою позову про виплату компенсації суд має право постановити рішення про виплату компенсації в розмірі від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат, замість відшкодування збитків або стягнення доходу. Як постає зі змісту цієї норми та підтверджується судовою практикою, під час вирішення таких справ компенсація підлягає виплаті в разі доведення факту порушення майнових прав суб'єкта авторського права, а не розміру заподіяних збитків.

Інститут компенсації за порушення авторських прав є відносно новим у цивільно-стичній науці. Однак незважаючи на свою новизну, цей спосіб захисту авторських прав уже набув досить значної популярності через те, що позивач не зобов'язаний обґрунтовувати ні наявність будь-яких збитків, ні заявлений розмір компенсації, оскільки це віднесено до компетенції суду [10, с. 165].

Вважаємо, що стягнення компенсації за порушення авторських прав є заходом цивільно-правової відповідальності (аналогічно до обґрунтованого в літературі твердження, за яким неустойка є способом забезпечення зобов'язання, а стягнення неустойки – заходом відповідальності).

Розроблене ще радянською цивілістичною доктриною вчення про цивільний захист прав особливо наголошує на тому, що основною функцією цивільно-правових способів захисту є відновлювальна. Відновлювальний, компенсаційний характер носить і цивільно-правова відповідальність.

Це означає, що як способи цивільного захисту, так і заходи цивільної відповідальності покликані насамперед забезпечити потерпілому від делікту відновлення його

майнового стану, який існував до вчинення правопорушення. Таке відновлення передбачає компенсацію завданої потерпілому шкоди, як майнової, так і немайнової.

Інститут компенсації за порушення авторських прав є запозиченим з англо-американської системи права, де він відомий під назвою статутних збитків (statutory damages). Зокрема, у США стягнення статутних збитків є одним із судових цивільно-правових способів захисту авторських прав, передбаченим § 504 (c) Закону про авторське право США від 19 жовтня 1976 р [11, с. 53]. Проте Верховний суд ФРН, відмовляючи на підставі застереження про публічний порядок у визнанні рішення американського суду, яке стосувалося стягнення штрафних збитків, указав на те, що німецьке приватне право передбачає в якості правового наслідку протиправної дії лише відшкодування шкоди, а не збагачення потерпілого.

Директива ЄС № 2004/48/ЄС передбачає застосування грошової компенсації, якщо правопорушення у сфері інтелектуальної власності вчинено без вини. А якщо має місце вина правопорушника, він зобов'язаний відшкодувати завдані збитки.

Крім того, зважаючи на позицію Європейського суду з прав людини, справи про компенсацію за порушення авторських прав повинні розглядатися як кримінальні з дотриманням усіх правил кримінально-процесуального судочинства (презумпції невинуватості, тлумачення всіх сумнівів на користь обвинуваченого тощо). Недотримання цих правил може стати підставою для оскарження відповідного рішення до Європейського суду з прав людини на підставі порушення Європейської декларації з прав людини [12, с. 28].

Стаття 67 Закону Литовської Республіки «Про авторські права і суміжні права» передбачає право суб'єкта авторських прав вимагати замість відшкодування шкоди виплати компенсації, розмір якої обчислюється від ціни правомірному продажу відповідного твору або об'єкта суміжних прав зі збільшенням її до 200 відсотків, а за наявності умислу порушника – до 300 відсотків [13, с. 545]. Реальне здійснення захисту авторського права в глобальній мережі Інтернет видається проблематичним у зв'язку з міжнародним характером правопорушень. Так, на думку П.А. Калениченка, ні Закон України «Про міжнародне приватне право», ні інші нормативно-правові акти, що стосуються цієї проблеми, не дають однозначної відповіді на питання про можливість розгляду українськими судами спорів щодо захисту прав українських суб'єктів авторського права чи суміжних прав, порушених унаслідок протиправного розміщення в мережі Інтернет творів або об'єктів суміжних прав іноземними громадянами чи юридичними особами. Автор відзначає: «Можливість подальшого розгляду таких справ є сумнівною з огляду на те, що процесуальні норми вимагають наявності доказів повідомлення відповідача про відкриття провадження в справі, про час і місце судових засідань тощо, а подати такі докази на практиці не завжди видається можливим, оскільки суд потребує чітких доказів місцезнаходження відповідача, реєстрації його в торговельних реєстрах тощо» [14, с. 195].

На підтвердження факту порушення авторського права з огляду на приписи ст. 33 Господарського кодексу України, сторони зобов'язанні надати суду докази. Позивач повинен довести належність йому авторського права, а також використання об'єктів цих прав відповідачем, а в разі заявлення вимог про відшкодування шкоди –

розмір шкоди й причинно-наслідковий зв'язок між завданою шкодою та діями відповідача. Відповідач має довести дотримання ним вимог Цивільного кодексу України й Закону України «Про авторське право і суміжні права» під час використання ним твору, спростувати визначену цивільним законодавством презумпцію винного заподіяння шкоди (ст. ст. 614, 1166 ЦК України).

Згідно з положеннями постанови пленуму Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» в такій категорії справ дані щодо власника веб-сайту можуть бути витребувані відповідно до положень п. 4 ст. 65, ст. 38 Господарського процесуального кодексу (далі – ГПК) України в адміністратора системи реєстрації та обліку доменних імен та адрес українського сегменту мережі. Веб-сторінки є електронними документами [15], які не можуть бути доставлені в суд, проте з урахуванням ч. 1 ст. 32, ч. 1 ст. 36 ГПК України можливе проведення огляду й дослідження цих доказів у місці їх знаходження з фіксацією відповідних процесуальних дій у протоколі, що повинен відповідати вимогам ст. 811 ГПК України.

Також чинним законодавством передбачається використання відео-, аудіо-запису процесу дослідження будь-якою заінтересованою особою сайту, щодо якого є відомості про його використання з порушенням авторських прав. Письмовими доказами можуть бути також довідки, отримані від провайдерів і мережевих пошукових служб. Роздруківки інтернет-сторінок самі по собі не можуть бути доказом у справі. Однак якщо відповідні документи видані або засвідчені закладом чи спеціально уповноваженою особою в межах її компетенції за встановленою формою та скріплені офіційною печаткою на території однієї з держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, то згідно зі ст. 6 Угоди про порядок вирішення спорів, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності, від 20.03.1992 р. вони мають на території України доказову силу. Наприклад, у Російській Федерації практика щодо засвідчення інтернет-сторінки нотаріусом успішно використовується досить тривалий час.

Не менш дискусійним питанням для сучасної цивілістики є питання визначення суб'єкта відповідальності за контрафакцію в глобальній мережі Інтернет. Відповідачами в цій категорії справ можуть бути як фізичні, так і юридичні особи. Особи, які вчинили дії, що порушують авторські права, визнаються порушниками авторських прав.

Досить дискусійним є питання відповідальності інтернет-провайдерів. Відповідно до п. 4 ст. 40 Закону України «Про телекомунікації» оператори та провайдери телекомунікацій не несуть відповідальності за зміст інформації, що передається їх мережами. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження правил надання та отримання телекомунікаційних послуг» оператор, провайдер не відповідає за зміст інформації, що передається (розміщується) споживачем.

Досить вдалою, на нашу думку, є позиція Н.В. Філик, що в багатьох справах щодо контрафакції в мережі Інтернет судом в якості третьої особи для встановлення обставин справи може бути залучено хостера, провайдера, оператора інтернет-ресурсів.

Оскільки законодавство України звільняє провайдерів від відповідальності за зміст інформації, яку використовують у комунікаційних системах їх клієнти, регулювання відносин «провайдер – клієнт» і «провайдер – правласник» відбувається на договірному й претензійному рівні.

Література

1. Тарханов В.А. Ответственность по советскому гражданскому праву / В.А. Тарханов. – Саратов : Сарат. ун-т, 1973. – С. 168.
2. Грибанов В.П. Ответственность за нарушение гражданских прав и обязанностей / В.П. Грибанов. – М. : Знание, 1973. – С. 96.
3. Крашенинников Е.А. Понятие гражданско-правовой ответственности // Юридическая ответственность: проблемы и перспективы : тр. по правоведению / [И.А. Ребане, Н.С. Малеев, Я.Н. Шевченко и др.] ; отв. ред. П.А. Варул, И.А. Ребане. – Тарту : Изд-во Тартуского гос. ун-та, 1989. – 224 с.
4. Иоффе О.С. Ответственность по советскому гражданскому праву / О.С. Иоффе. – Л. : Изд-во Ленинг. ун-та, 1955. – 310 с.
5. Харитонов Е.О., Некоторые вопросы правового обеспечения надлежащего осуществления права на жилище / Е.О. Харитонов, Н.А. Саниахметова // Проблемы правоведения. – 1986. – Вып. 47. – С. 72–73.
6. Ківалова Т.С. Зобов'язання відшкодування шкоди у цивільному законодавстві України (теоретичні аспекти) : [монографія] / Т.С. Ківалова. – Одеса : Юридична література, 2008. – 357 с.
7. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 11.07.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – Ст. 214.
8. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356 – (зі змінами).
9. Макагонова Н.В. Авторское право / Н.В. Макагонова. – М. : Юридическая литература, 2008. – 288 с.
10. Кохановська О.В. Правове регулювання у сфері інформаційних відносин / О.В. Кохановська. – К. : Національна академія внутрішніх справ України, 2001. – 212 с.
11. Мирзоян С. Гражданско-правовые способы защиты авторских прав: законодательство, доктрина и судебная практика / С. Мирзоян // Авторское право и смежные права. – 2003. – № 7. – С. 42–67.
12. Староженецкий В.О. О природе компенсаций за нарушение исключительных прав / В.О. Староженецкий // Авторское право и смежные права. – 2003. – № 8. – С. 21–33.
13. Право інтелектуальної власності : [підручник для студентів вищих навч. закладів] / О.А. Підпригора, О.Д. Святоцький, О.М. Мельник та ін. – К. : Видавничий дім «Ін Юре», 2002. – 624 с.
14. Калениченко П.А. Проблеми охорони авторського і суміжних прав в мережі Інтернет / П.А. Калениченко // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 2. – С. 192–199.
15. Про електронні документи та електронний документообіг : закон України від 22.05.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.

Анотація

Кирилюк А. В. Цивільно-правова відповідальність за порушення авторських прав у мережі Інтернет. – Стаття.

Статтю присвячено розгляду питань щодо встановлення сутності юридичної відповідальності та цивільно-правової відповідальності як правової категорії, визначенню цивільно-правової відповідальності за порушення авторських прав, використовуючи досвід законотворчості іноземних держав, визначенню шляхів удосконалення українського законодавства та гармонізації його у сфері відповідальності за порушення авторських прав.

Ключові слова: відповідальність, цивільно-правова відповідальність, Інтернет, авторські права, інформаційні технології, охорона, правопорушення, інтелектуальна власність, суб'єктивні цивільні права, захист, результат інтелектуальної діяльності, інформація, технології.

Аннотация

Кирилюк А. В. Гражданско-правовая ответственность за нарушение авторских прав в сети Интернет. – Статья.

Статья посвящена рассмотрению вопросов относительно установления сущности юридической ответственности и гражданско-правовой ответственности как правовой категории, определению

гражданско-правовой ответственности за нарушение авторских прав, используя опыт законодательства иностранных государств, определению путей совершенствования украинского законодательства и гармонизации его в сфере ответственности за нарушение авторских прав.

Ключевые слова: ответственность, гражданско-правовая ответственность, Интернет, авторские права, информационные технологии, охрана, правонарушение, интеллектуальная собственность, субъективные гражданские права, защита, результат интеллектуальной деятельности, информация, технологии.

Summary

Kirilyuk A. V. Civil liability for copyright infringement in the Internet. – Article.

The article is devoted to the issues of establishing the nature of legal liability and general civil liability as a legal category, the determination of civil liability for copyright infringement by using experiences with foreign states and identify ways of improving and harmonizing Ukrainian legislation in the area of its responsibility for copyright infringement.

Key words: liability, civil liability, Internet, copyright, information technology, security, offenses, intellectual property, subjective civil rights defense, result of intellectual activity, information technology.

УДК 341.9.019

Л. О. Антонюк

МІСЦЕ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА В ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ ТА ЙОГО СПІВВІДНОШЕННЯ З МІЖНАРОДНИМ ПУБЛІЧНИМ ПРАВОМ

Постановка проблеми. Дослідження такого правового явища, як «міжнародне приватне право», здійснювалися ще за часів Ульпіана, а то й раніше. Однак при цьому досить мало уваги приділялося визначенню місця міжнародного приватного права в правовій системі, що є досить актуальним у зв'язку з тими перебудовами, які відбуваються в ХХІ ст. Логічним продовженням цієї теми є проблема співвідношення міжнародного приватного та публічного права в контексті знаходження відповіді на таке запитання: «Чи є між ними так звана «китайська стіна?»»

Оцінка стану літератури. Хоча загальнотеоретичні питання міжнародного приватного права досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, такими як: С.О. Борисевич, Т.А. Гречка, І.І. Дахно, А.С. Довгерт, В.І. Кисіль, О.О. Мережко, Н.В. Пронюк, Г.С. Фединяк, О.Х. Юлдашев та інші, однак визначенню окреслених вище питань завжди приділялося мало уваги.

Мета та завдання. Таким чином, метою та основним завданням статті є висвітлення проблеми місця міжнародного приватного права в правовій системі як загалом, так і кожної держави зокрема, залежно від наукового підходу, який обрано для вирішення цього питання, а також дослідження співвідношення міжнародного приватного та міжнародного публічного права в контексті компаративізму.

I. Місце міжнародного приватного права в правовій системі.

Універсального визначення поняття міжнародного приватного права немає, оскільки у світі існує близько 214 правових систем. У цьому контексті постає запитання, що собою являє міжнародне приватне право та яке його місце в правовій системі загалом.

Перш за все варто зазначити, що міжнародне приватне право (далі – МІП) – це система юридичних норм, спрямованих на регулювання міжнародних невіддільних